

Civil szervezetek megszűnése

Egyesület

I. Végelszámolás

A.) Végelszámolás elrendelése iránti kérelem

A 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Ectv.) 9. § (2) bekezdése szerint: amennyiben az egyesület elhatározza a jogutód nélküli megszűnését - és a szervezet nem fizetésektelen – végelszámolási eljárásnak van helye.

Az egyesület megszűnésének eseteit a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:48.§ (1) bekezdése és a 3:84.§-a tartalmazza. Az egyesület jogutód nélküli megszűnése esetében, meg kell határozni, hogy az egyesület megszüntetését milyen okból kérik. Ezért a kérelmezőnek a Ptk. 3:48. § (1) bekezdésében foglalt **általános megszűnési okok, illetve a 3:84. §-ában foglalt **speciális megszűnési okok közül legalább egyet meg kell jelölnie.****

A Ptk. 3:48. § (1) bekezdése értelmében a jogi személy jogutód nélkül megszűnik, ha

- a) határozott időre jött létre és a meghatározott időtartam eltelt;
- b) megszűnése meghatározott feltétel bekövetkezéséhez kötött és e feltétel bekövetkezett;
- c) a tagok vagy alapítók kimondják megszűnését; vagy
- d) az arra jogosult szerv megszünteti

feltéve mindegyik esetben, hogy a jogi személy vagyoni viszonyainak lezárására irányuló megfelelő eljárás lefolytatását követően a bíróság a jogi személyt a nyilvántartásból törli.

A Ptk. 3:84. §-a alapján a jogi személy jogutód nélküli megszűnésének általános esetein túl az egyesület jogutód nélkül megszűnik, ha

- a) az egyesület megvalósította célját vagy az egyesület céljának megvalósítása lehetetlenné vált, és új célt nem határoztak meg; vagy
- b) az egyesület tagjainak száma hat hónapon keresztül nem éri el a tíz főt.

Kérelmező: A végelszámolás megindítása iránti kérelmet a **végelszámoló** terjesztheti elő a bíróságon a **PK-156-os** formanyomtatványon. A kérelmet egy példányban papír alapon vagy -elektronikus útra kötelezett kérelmező esetében – elektronikus úton ügyfélkapun keresztül kell benyújtani a bíróságra.

A kérelemhez csatolandó iratok:

a) **közgyűlési jegyzőkönyv és jelenléti ív** (név, lakcím, aláírás), amely tartalmazza:

- a közgyűlés határozatát az egyesület jogutód nélküli megszüntetéséről (vagy annak megállapításáról, hogy az egyesület megszűnt)
- végelszámolás elrendeléséről szóló határozatot
- a végelszámolás kezdő időpontját
- megválasztott végelszámolót

b) **Végelszámoló megbízatás elfogadását tartalmazó, a Ptk. 3:22. §-ában foglalt követelmények és kizáró okokra is kiterjedő nyilatkozata.** A nyilatkozatnak tartalmaznia kell, hogy

- a végelszámoló a tisztséget elfogadja,

- tisztséget elfogadó személy nagykorú,
- a cselekvőképességét a tevékenysége ellátásához szükséges körben nem korlátozták,

-2-

- bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre nem ítélték (amíg a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következmények alól nem mentesült),
- továbbá nem áll e tisztség vonatkozásában foglalkozástól eltiltás hatálya alatt (Ptk. 3:22. § (1), (4), (5) bekezdés). A jogszabálysöveget szó szerint kell idézni vagy a jogszabályhelyekre pontosan kell utalni a nyilatkozó személynek.

c) **Nyilatkozatot** arról, hogy a munkavállalói érdekképviselőt a végelszámolás megindításáról a szervezet értesítette.

d) szükség szerint csatolandó a kérelmező nevében eljáró képviselő képviseleti jogát igazoló teljes bizonyító erejű magánokirati formába foglalt meghatalmazása.

A végelszámoló a végelszámolás megindításának nyilvántartásba vétele iránti kérelemben köteles bejelenteni:

- a végelszámolás megindítását elrendelő határozat keltét,
- a végelszámolás kezdő időpontját,
- a végelszámoló nevét, adóazonosító számát, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagy jogi személy esetén székhelyét, és cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, valamint a megbízásából eljáró természetes személy nevét, születési idejét, anyja születési nevét, és lakóhelyét is.
- valamint a civil szervezet ügyintéző és képviseleti szerve megbízásának megszűnését.

Az Ectv. 9/A. § (1) bekezdése szerint a végelszámolás tárgya a civil szervezetnek az a vagyona, amellyel a civil szervezet a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően a végelszámolás folyamata alatt szerez, ide nem értve a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 4. § (3) bekezdésében meghatározott vagyont.

A végelszámolás nem határozható el a civil szervezet fizetéseképtelenségét megállapító végzés kézhezvételét követően, a felszámolás elrendelésével pedig a folyamatban lévő végelszámolás megszűnik.

Az Ectv. 9/C. § (1) bekezdése szerint a végelszámolás időpontjában – ideértve a 9/J. § szerinti esetet is – a civil szervezet vezető tisztségviselőjének megbízatása megszűnik. A végelszámolás kezdő időpontjától a civil szervezet önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselőjének a végelszámoló minősül.

A végelszámolás kezdő időpontját követő harminc napon belül a civil szervezet korábbi vezető tisztségviselője

- a) a folyamatban lévő ügyekről a végelszámolót tájékoztatja,
- b) a nem selejtezhető, a titkos minősítésű, a számviteli és az adóügyi iratokról iratjegyzéket készít, és azokat, valamint az irattári anyagokat a végelszámolónak átadja,

c) a végelszámoló díjazása esetén a végelszámoló díjának és költségtérítésének kifizetéséhez előre láthatóan szükséges összegre tartalékot képez, és azt a pénzforgalmi számlájára befizeti, ott elkülönítetten tartja nyilván,

d) a végelszámolás megindításáról a munkavállalókat, valamint a munka törvénykönyvében meghatározott szakszervezeteket, az üzemi tanácsot (üzemi megbízottat) haladéktalanul tájékoztatja. (Ectv. 9/C.§ (2) bekezdés)

-3-

A végelszámoló feladatai:

1.) A végelszámoló a végelszámolás során a civil szervezet vagyoni helyzetét felméri, követeléseit behajtja, tartozásait kiegyenlíti, jogait érvényesíti és kötelezettségeit teljesíti, vagyoni eszközeit pedig szükség esetén értékesíti. A végelszámolás közzétételét követően a civil szervezetnek haladéktalanul el kell különítenie az eljárás költségeinek fedezetét. (Ectv. 9/C.§ (4) bekezdés)

2.) Ha a végelszámolás a megindításának évében nem fejeződik be, a végelszámoló a számviteli törvényben meghatározott **üzleti évenként köteles elkészíteni** a számviteli törvény szerinti **beszámolót és az adóbevallást** annak feltüntetésével, hogy a civil szervezet végelszámolás alatt áll. A végelszámoló továbbá évente tájékoztatót készít a döntéshozó szerv és a bíróság részére, amelyben bemutatja a végelszámolás alatt álló civil szervezet helyzetét, annak okát, hogy az eljárás befejezésére miért nem került még sor, továbbá tájékoztatást ad az eljárás befejezésének várható időpontjáról is. (Ectv. 9/C.§ (5) bekezdés)

A végelszámolást a végelszámolás kezdő időpontjától számított legkésőbb három éven belül be kell fejezni. (Ectv. 9/C.§ (6) bekezdés)

3.) A végelszámoló **a végelszámolás közzétételétől számított tizenöt napon belül** - szükség szerint - **értesíti** a végelszámolás megindításáról

a) az ingatlanügyi hatóságot a végelszámolás tényének bejegyzése érdekében,

b) ha a civil szervezet valamely vagyontárgya országos közhiteles vagy közérdekből vezetett nyilvántartásban szerepel, e nyilvántartást vezető szervezetet,

c) a területileg illetékes állami munkaerő-piaci szervezetet,

d) a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságot arról, hogy maradtak-e fenn olyan környezeti károsodások, környezeti terhek, amelyekből bírságfizetési vagy egyéb fizetési kötelezettség, a károsodások elhárításához, illetve a terhek rendezéséhez szükséges kiadás származhat,

e) a civil szervezet pénzforgalmi számláit vezető valamennyi pénzforgalmi szolgáltatót,

f) a civil szervezet vagyoni részvételével működő jogalanyok vezető tisztségviselőit,

g) a civil szervezet által vagy ellen indított és folyamatban lévő hatósági és bírósági eljárásokban az eljáró hatóságot vagy bíróságot. (Ectv. 9/B.§ (6) bekezdés)

4.) A végelszámoló a hitelezői igénybejelentési határidő elteltét követő **tizenöt napon belül a követelésekről jegyzéket készít**, ezen belül külön kimutatja az elismert és a vitatott hitelezői igényeket. A követelések jegyzékét a végelszámoló további tizenöt napon belül benyújtja a bírósághoz. A vitatott hitelezői igények hitelezőit a végelszámoló a követelésük ilyen minősítéséről ugyanezen időtartam alatt értesíti. (Ectv. 9/D.§ (2) bekezdés)

5.) A végelszámoló **végelszámolási nyitómérleget készít**, majd a hitelezők igénybejelentésére nyitva álló határidő elteltét követően - legfeljebb hetvenöt napon belül - a hitelezői követelések

jegyzékéből kiindulva - szükség szerint - **korrigálja** a végelszámolási nyitómérleget (korrigált végelszámolási nyitómérleget készít), amelyet a civil szervezet **döntéshozó szerve elé terjeszt**.

Ha a végelszámoló a korrigált végelszámolási nyitómérleg alapján azt állapítja meg, hogy a civil szervezet vagyona a hitelezők követeléseinek fedezetére nem elegendő, és a hiányzó összeg harminc napon belül nem pótolható, haladéktalanul **köteles felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet benyújtani**. A felszámolás iránti kérelem előterjesztéséhez a döntéshozó szerv hozzájárulására nincs szükség, de a végelszámolónak a döntéshozó szervet a felszámolás kezdeményezéséről haladéktalanul tájékoztatnia kell. (Ectv. 9/E.§ (1)-(2) bekezdések)

-4-

6.) A végelszámoló a végelszámolás befejezésekor **elkészíti** és - a civil szervezetnél működő felügyelőbizottság vagy más ellenőrzésre feljogosított szerv, illetve könyvvizsgáló jelentésével együtt - **a döntéshozó szerv elé terjeszti jóváhagyásra**

a) az adóbevallásokat,

b) a végelszámolás utolsó üzleti évről készült számviteli törvény szerinti beszámolót,

c) a vagyonfelosztási javaslatot, amelyben a végelszámoló díjának mértékére is indítványt tesz,

d) a végelszámolási időszak esetleges gazdasági eseményeinek bemutatásáról szóló összefoglaló értékelést (zárójelentést), valamint

e) a civil szervezet vagyoni részesedésével működő jogalanyok sorsára vonatkozó javaslatot.

(Ectv. 9/G.§ (1) bekezdés)

A döntéshozó szerv az előterjesztett iratok, illetve a vagyonfelosztás tárgyában határozatot hoz. A határozatban - szükség esetén - rendelkezni kell a végelszámoló díjáról és a végelszámolás költségeinek, köztük az iratanyag őrzésének és a civil szervezet megszűnésével kapcsolatban felmerülő egyéb költségeknek a viseléséről is. A döntéshozó szerv továbbá dönt a felosztott vagyon kiadásának időpontjáról, amelynek lebonyolítására a végelszámoló köteles. A vagyon kiadására nem kerülhet sor a civil szervezet törlésére vonatkozó végzés meghozatalát megelőzően.

7.) A végelszámoló **köteles gondoskodni a civil szervezet iratanyagának elhelyezéséről**. Az ezzel kapcsolatos költségeket és a megszűnés utáni iratörzés költségeit a vagyonfelosztási javaslatban fel kell tüntetni. A vagyonfelosztás során úgy is meg lehet állapodni, hogy a civil szervezet iratanyagának őrzését (ingyenesen vagy ellenérték fejében) a tagok (alapítók) valamelyike vállalja. (Ectv. 9/G.§ (3) bekezdés)

8.) A végelszámoló a társadalombiztosítási jogszabályban meghatározott módon **adatszolgáltatást köteles teljesíteni** a biztosítottak jogviszonyára vonatkozó **nyugdíj-biztosítási adatokról**.(Ectv. 9/G.§ (4) bekezdés)

A végelszámolást nem lehet addig befejezni, amíg a civil szervezetnek olyan ismert követelése vagy tartozása áll fenn, amelyről a vagyonfelosztási határozatban nem rendelkeztek. Nem lehet befejezni a végelszámolást továbbá akkor sem, ha a civil szervezettel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban. A végelszámolás befejezésére csak akkor kerülhet sor, ha az adott eljárás megszűnt vagy a civil szervezet a fél személyében bekövetkező változás miatt az eljárásnak többé nem alanya.(Ectv. 9/G.§ (5) bekezdés)

A civil szervezet törlése iránt a végelszámoló nyújt be kérelmet.(Ectv. 9/G.§ (6) bekezdés)

A civil szervezet a végelszámolási eljárás során bármikor - a civil szervezet törlésére irányuló kérelem benyújtásáig - elhatározhatja a végelszámolás megszüntetését és a civil szervezet működésének továbbfolytatását.(Ectv. 9/G.§ (7) bekezdés)

B) Nyilvántartásból való törlésre irányuló kérelem

Kérelmező: A civil szervezet törlése iránti kérelmet a végelszámoló nyújthatja be az erre a célra rendszeresített **PK-101T** formanyomtatványon. A kérelmet egy példányban papír alapon vagy -elektronikus útra kötelezett kérelmező esetében – elektronikus úton ügyfélkapun keresztül kell benyújtani a bíróságra.

-5-

A kérelemhez csatolandó iratok:

a.) A végelszámoló által a végelszámolás befejezésekor elkészített és a döntéshozó szerv által jóváhagyott

- az adóbevallásokat,
- a végelszámolás utolsó üzleti évről készült számviteli törvény szerinti beszámolót,
- a vagyonfelosztási javaslatot, amelyben a végelszámoló díjának mértékére is indítványt tett,
- a végelszámolási időszak esetleges gazdasági eseményeinek bemutatásáról szóló összefoglaló értékelést (zárójelentést), valamint
- a civil szervezet vagyoni részesedésével működő jogalanyok sorsára vonatkozó javaslat során meghozott döntést,
- A döntéshozó szerv fenti okiratok tárgyában meghozott jóváhagyó határozatát is tartalmazó jegyzőkönyvet a jelenléti ívvel együtt. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a végelszámoló díjára, költségeire, köztük az iratanyag őrzésének és a civil szervezet megszűnésével kapcsolatban felmerülő egyéb költségeknek a viselésére, illetve a felosztott vagyon kiadásának időpontjára vonatkozó határozatot is,
- Felügyelőbizottság jelentése (ha a szervezetnél működik felügyelő bizottság),
- A könyvvizsgáló jelentése (ha a szervezetnek van könyvvizsgálója),
- A civil szervezet iratanyagának elhelyezéséről, őrzéséről szóló nyilatkozat,
- Nyugdíj-biztosítási igazgatási szerv és az állami adóhatóság igazolása a szervezet biztosítottjai adatainak átadásáról vagy a végelszámoló nyilatkozata arról, hogy a szervezetnek nincs biztosítottja,
- Az engedményezéssel, tartozásátvállalással kapcsolatos okirat,
- A végelszámoló nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy a szervezet a tartozásait kiegyenlítette,

b) szükség szerint csatolandó a kérelmező nevében eljáró képviselő képviseleti jogát igazoló teljes bizonyító erejű magánokirati formába foglalt meghatalmazása.

II. Egyszerűsített törlési eljárás

Kérelem előterjesztése: A kérelmet a **PK-149**-es formanyomtatványon kell előterjeszteni. A kérelmet egy példányban papír alapon vagy - elektronikus útra kötelezett kérelmező esetében – elektronikus úton ügyfélkapun keresztül kell benyújtani a bíróságra.

A kérelem előterjesztésének esetei:

1.) Az Ectv. 9/K.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében egyszerűsített törlési eljárásnak van helye egyesület esetében, ha

- a bíróság az ügyész keresete alapján megszünteti [Ptk. 3:48. § (1) bekezdés d) pontja],
- a bíróság az ügyész keresete alapján megállapítja, hogy az egyesület megszűnt [Ptk. 3:48. § (1) bekezdés a), b) pontja és 3:84. § a) és b) pontja],

feltéve hogy az eljárás során nem merült fel adat arra nézve, hogy a civil szervezetnek vagyona van vagy a civil szervezet fennállása során adószámmal nem rendelkezett, illetve nem rendelkezik.

2.) Az Ectv. 9/K.§ (6) bekezdése szerint egyszerűsített törlési eljárásnak van helye az egyesület kérelmére akkor is, ha az egyesület elhatározza megszűnését vagy megállapítja, hogy megszűnésének anyagi jogi feltételei bekövetkeztek és fennállása alatt adószámmal nem rendelkezett, illetve nem rendelkezik.

-6-

Kérelemhez csatolandó iratok (Ectv.9/K. § (6) bekezdése szerinti esetben):

- a) a szervezet legfőbb szervének a szervezet megszűnését elhatározó vagy a megszűnés anyagi jogi feltételei bekövetkezését megállapító ülése jegyzőkönyvét,
- b) szervezet legfőbb szervének a szervezet megszűnését elhatározó ülése jelenléti ívét a jelenlévő tagok nevével, lakóhelyével (székhelyével), aláírásával, képviselő esetén a képviselői minőség feltüntetésével,
- c) azokat az okiratokat, nyilatkozatokat, amelynek alapján megállapítható, hogy a szervezet nyilvántartásból való törlésének törvényi feltételei bekövetkeztek